

Vergaderjaar 2012–2013

33 454

Rapportages Voorzitter Europese Raad: «Naar een echte economische en monetaire unie»

AM

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 maart 2013

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en informele Ecofin Raad van 12 en 13 april 2013 te Dublin.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Geannoteerde Agenda ten behoeve van de Eurogroep en informele ECOFIN Raad van 12 en 13 april 2013 te Dublin

1. Cyprus

Document: niet van toepassing

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: De Eurogroep zal spreken over de stand van zaken met betrekking tot de steunaanvraag van Cyprus, in het licht van het politieke akkoord van de Eurogroep op 25 maart. De Trojka keert terug naar Cyprus om het *Memorandum of Understanding* (MoU) te voltooien. De definitieve besluitvorming over de invulling van het steunprogramma (o.a. het MoU) zal voorliggen in de Raad van gouverneurs van het ESM in de tweede helft van april.

Cyprus zal aankomende periode maatregelen nemen om te voldoen aan de randvoorwaarden waartoe besloten werd met het politiek akkoord van 25 maart. Cyprus moet o.a. de stabiliteit in het financiële systeem herstellen, de herstructurering van de financiële sector in gang zetten en samen met de Trojka de rest van het programma verder uitwerken. Cyprus onderhandelt verder met Rusland over een mogelijke financiële bijdrage aan het programma. Daarnaast zullen Moneyval en een private partij samen de implementatie van wetgeving op het gebied van witwassen onderzoeken. Het IMF heeft aangegeven zowel financieel als met technische expertise bij te zullen dragen aan het programma.

2. Griekenland

Document: niet van toepassing

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: De Eurogroep zal spreken over de stand van zaken omtrent de implementatie van het leningenprogramma door Griekenland. In het eerste kwartaal van 2013, zal het tweede deel van de tranche 49,1 miljard euro beschikbaar komen waar de Eurogroep in december 2012 reeds toe heeft besloten (zie Kamerbrief Verslag Ecofin en Eurogroep Raad van 12 en 13 december, d.d. 20 december 2012 met kenmerk BFB2012-18337M). Dit tweede deel bedraagt in totaal 14,8 miljard euro. Hiervan is 7,2 miljard euro geormerkt voor het herkapitaliseren en afwickelen van Griekse banken, in de lijn met de afspraken van maart 2012. Over het uitkeren van deze tranche is reeds besloten (zie Kamerbrief Verslag Ecofin en Eurogroep Raad van 21 en 22 januari 2013, d.d. 28 januari 2013 met kenmerk BFB2013-991M). De overige 7,6 miljard euro wordt gebruikt voor de begroting, aflossingen en rentebetalingen. Deze 7,6 miljard euro wordt in drie subtranches uitgekeerd afhankelijk van het behalen van de doelstellingen waar Griekenland, in lijn met de vereisten uit het leningenprogramma, aan moet voldoen. De eerste twee subtranches, in totaal 4,8 miljard euro, zijn in januari en maart jl. goedgekeurd en uitgekeerd, nadat de Trojka had geconcludeerd dat Griekenland voldaan had aan de doelstellingen voor uitkeren van deze twee subtranches (zie Kamerbrief Verslag Ecofin en Eurogroep Raad van 21 en 22 januari 2013, d.d. 28 januari 2013 met kenmerk BFB2013-991M en zie Kamerbrief Verslag Ecofin en Eurogroep Raad van 4 en 5 maart 2013, d.d. 8 maart 2013 met kenmerk BFB2013-1795M). De uitkering van de derde subtranche, 2,8 miljard euro, staat gepland voor maart 2013. Alvorens het EFSF deze tranche zal uitkeren, zal door de Trojka moeten worden geconcludeerd dat Griekenland aan de doelstellingen voor deze uitkering heeft voldaan. Voor de derde subtranche zijn twee doelstellingen opgenomen. De eerste betreft de reorganisatie van het ambtelijk apparaat in Griekenland (o.a. reductie van het aantal ambtenaren). De tweede doelstelling betreft de

neerwaartse prijsbijstelling van medicijnen in Griekenland. Daarnaast is de Trojka begonnen aan de nieuwe missie om te gaan bekijken of Griekenland «on track» is voor de tweede voortgangsrapportage (van het tweede leningenprogramma). De Trojka heeft inmiddels in een verklaring aangegeven dat de missie tijdelijk is onderbroken om een aantal technische punten uit te zoeken. Verwachting is dat begin april de Trojka de missie weer zal oppakken. Wellicht komen de eerste bevindingen van deze nieuwe missie van de Trojka aan bod tijdens de Eurogroep.

3. Directe bankenherkapitalisatie uit het ESM

Document: nog niet beschikbaar.

Aard bespreking: gedachtewisseling / verdere *guidance* verstrekken voor de technische vormgeving van het instrument.

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: Tijdens de Eurogroep van 12 april a.s. zal naar verwachting gesproken worden over de participatie van de aanvragende lidstaat in de herkapitalisatie van de bank naast het ESM om de verliezen uit het verleden (zogenaamde «*legacy assets*»), die ontstaan zijn onder het nationaal toezicht, gedeeltelijk te dekken (zogenaamde «*burden sharing*»). Ook zal de definitie van de «*legacy assets*» besproken worden, conform het verzoek van de Europese Raad in december 2012. Doel van de discussie is om tot een leidraad te komen voor verdere technische vormgeving van het instrument. De Nederlandse inzet met betrekking tot de toelatingscriteria is recentelijk nog uiteengezet in de Kamerbrief van 6 februari 2013 (Kamerstuk 21501-07 Nr. 1008). De kern van de Nederlandse inzet is dat de lidstaat altijd een beperkt deel van de steun moet dragen naast het ESM, ook als er Europees prudentieel toezicht is.

4. Portugal – zevende voortgangsmissie

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: De zevende voortgangsmissie van de Trojka aan Portugal werd beëindigd op 14 maart 2013 en de Eurogroep zal spreken over de eerste uitkomsten van deze zevende missie. Naar verwachting zal er nog geen volledige voortgangsrapportage beschikbaar zijn en besluitvorming over de volgende tranche uit het leningenprogramma is niet voorzien. Nederland kan een positie innemen over uitkering van de volgende tranche, wanneer een volledige voortgangsrapportage beschikbaar is. Nederland wacht deze documentatie dan ook af. Wanneer de volledige documentatie beschikbaar is zal de Tweede Kamer zoals gebruikelijk over de inhoud van de voortgangsrapportage en de inzet van Nederland ten aanzien van de uitkering van de volgende tranche geïnformeerd worden. Daarnaast heeft de Trojka voorgesteld om Portugal meer tijd te geven om aan de tekortdoelstellingen te voldoen. De beslissing om de tekortdoelstelling van 3% BBP in 2013 uit te stellen zal in kader van de buitensporigtekortprocedure op basis van een voorstel van de Commissie door de Raad moeten worden genomen. De verwachting is dat dit besluit tijdens de komende Raad voorligt. Dit is nader toegelicht in de Kamerbrief over het verzoek van Portugal om verlenging van de buitensporigtekortprocedure met kenmerk BFB 2013-2442M d.d. 22 maart 2013.

5. Ierland

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: De Eurogroep zal spreken over de uitkomsten van de negende voortgangsmis­sie van de Trojka aan Ierland. De negende voortgangsmis­sie aan Ierland werd beëindigd op 7 februari 2013. De conclusies van de voortgangsrapportage zijn leidend bij de beslissing van de lidstaten van het eurogebied om in te stemmen met de uitkering van de volgende EFSF tranche. Op basis van deze voortgangsrapportage zal de Commissie besluiten over de uitkering van de volgende tranche uit het EFSM. Voorafgaand aan de Eurogroep zal het EWG al een beslissing nemen over uitbetaling van de tranche. Op dit moment is de volledige voortgangsrapportage nog niet beschikbaar. Nederland kan een positie innemen over uitkering van de volgende tranche, wanneer een volledige voortgangsrapportage beschikbaar is. Nederland wacht deze documentatie dan ook af. Wanneer de volledige documentatie beschikbaar is zal de Tweede Kamer zoals gebruikelijk over de inhoud van de voortgangsrapportage en de inzet van Nederland ten aanzien van de uitkering van de volgende tranche geïnformeerd worden.

6. Toekomst EMU

Documenten:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/nl/ec/134374.pdf

http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/governance/2013-03-20-convergence_competitiveness_instrument_ex_ante_coordination_en.htm

Aard bespreking: discussie

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: De Europese Raad van 13-14 december 2012 sprak over de toekomst van de EMU en verzocht vervolgens voorzitter Van Rompuy om samen met Commissievoorzitter Barroso consultaties met lidstaten te houden en in juni 2013 mogelijke vervolgvorstellen te doen met een tijdgebonden routekaart. De volgende terreinen werden daarbij genoemd:

- het coördineren van nationale economische hervormingen conform de afspraak uit het Stabiliteitsverdrag;
- de sociale dimensie van de EMU inclusief de sociale dialoog;
- de mogelijkheid en modaliteiten van het afsluiten van contracten tussen lidstaten en EU-instellingen die gedifferentieerd worden al naar gelang de specifieke situatie en waarbij alle eurolanden worden betrokken. Niet-eurolanden kunnen zich ook aansluiten;
- solidariteitsmechanismen die de inspanningen van lidstaten in het kader van de contracten versterken.

De Eurogroep/Ecofin van 4-5 maart jl. spraken al over het ex ante coördineren van grote nationale economische hervormingen. De verwachting is dat de Eurogroep nu vooral stilstaat bij de lidstaatcontracten en de mogelijke financiering die daar aan gekoppeld kan worden. Input hierbij is onder meer de mededeling die de Commissie over dit onderwerp publiceerde op 20 maart jl. Op deze dag publiceerde de Commissie tevens een mededeling over het coördineren van grote nationale economische hervormingen. De Kamer zal nog nader worden geïnformeerd over de inhoud van deze mededelingen en de appreciatie hiervan door het kabinet.

Met betrekking tot de lidstaatcontracten en eventuele daaraan gekoppelde financiering, formuleerde het kabinet eerder al enkele voor Nederland belangrijke uitgangspunten. Eventuele contracten dienen op basis van wederzijdse overeenstemming te worden gesloten, en kunnen een potentieel nuttig instrument zijn om een positieve prikkel te doen uitgaan naar landen die hervormingen moeten doorvoeren die van belang zijn voor de stabiliteit van de EMU als geheel. De beleidsvrijheid van landen die zich aan de afspraken houden, dient echter niet te worden ingeperkt door een contract. Nederland vindt het daarnaast een goed idee om de

Europese uitgaven beter te laten bijdragen aan het bevorderen van economische groei via het stimuleren van structurele hervormingen, maar dat mag niet leiden tot een stijging van de totale Nederlandse afdrachten aan Europa.

7. Marktttoegang Ierland en Portugal

Document: n.v.t./nog niet beschikbaar

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

De Eurogroep en Ecofin Raad zullen mogelijk spreken over de looptijdverlenging van de EFSF en EFSM leningen van Ierland en Portugal ter ondersteuning van de geleidelijke terugkeer naar markten en om zich voor te bereiden op de afloop van het EU/IMF programma. Ierland zal eind 2013 het leningenprogramma verlaten en is al sinds juli 2012 voorzichtig teruggekeerd naar de markt. Het Portugese programma loopt af in mei 2014, maar gaat uit van geleidelijke terugkeer naar de markt vanaf september 2013 wanneer er een obligatie vervalt die niet door het programma gedekt wordt. Door het verlengen van looptijden van de leningen, worden de aflossingen over een langere periode uitgesmeerd. De Eurogroep bereikte op 15 maart een akkoord over het verlengen van de looptijden van de EFSF-leningen. De Eurogroep en Ecofin hebben de Trojka gevraagd het akkoord uit te werken. Het Trojka voorstel zal worden voorgelegd aan de Eurogroep aangaande de EFSF leningen. De besluitvorming over EFSM-leningen vindt plaats in de Ecofin Raad. Op dit moment is er nog geen voorstel van de Trojka beschikbaar. Mogelijk verschijnt dit voorstel vóór de volgende Eurogroep. Nederland kan pas een standpunt innemen, nadat het voorstel van de Trojka beschikbaar is.

8. Toekomstige groei in Europa

Document: niet van toepassing

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: Hoge publieke schuld niveaus, dalende vermogensposities van huishoudens door negatieve huizenprijzontwikkelingen en mogelijke verdere schuldafbouw in de financiële sector kunnen het economisch herstel in Europa belemmeren. Het is daarom goed om van gedachten te wisselen over maatregelen die de knelpunten in de financiële sector kunnen adresseren, zoals private schuldafbouw, versterking van de bankensector en stappen richting een bankenunie. Tegelijk is het van belang om de internationale concurrentiepositie van de Europese economie te bevorderen. Structurele hervormingen kunnen een positief effect hebben op de productiviteit in Europa.

9. Economische vooruitzichten en financiële stabiliteit in de EU

Document: niet van toepassing

Aard bespreking: Terugkerend agendaonderwerp om van gedachten te wisselen over economische vooruitzichten en financiële stabiliteit in de EU.

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: De economische vooruitzichten voor de EU worden veelal gekoppeld aan de ontwikkelingen in de financiële sector. Het IMF verwacht in de januari update van de World Economic Outlook bijvoorbeeld dat verbeterde stabiliteit in de financiële sector in de loop van 2013 zijn weerslag zal hebben op de reële economie. Het is daarom belangrijk om in Ecofin verband te spreken over economische vooruitzichten en de financiële stabiliteit in de EU. Naast het belang van financiële stabiliteit is het voor de groeivooruitzichten van belang dat Europese overheden het

ingeslagen pad van budgettaire aanpassing en schuldafbouw gestaag volhouden. Continuïteit van beleid biedt de private sector zekerheid en versterking van de budgettaire positie van overheden heeft een positief effect op lange-termijn groei.

10. Toekomstige vormgeving van de Bankenunie in de EU

Document: n.v.t./nog niet beschikbaar

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: Tijdens de informele Ecofin van 12-13 april zal gesproken worden over de vervolgstappen naar een bankenunie, waarbij de focus zal liggen op het beoogde Europese mechanisme voor de afwikkeling van banken in de problemen (Single Resolution Mechanism, SRM). Nederland is voorstander van de totstandkoming van een effectief mechanisme voor de afwikkeling van banken in Europa, maar stelt enkele belangrijke voorwaarden aan de totstandkoming van een SRM, te weten: (i) gelijke startposities van banken die deelnemen aan het mechanisme; (ii) verdere versterking en harmonisatie van toezichtregels, met name het tegengaan van excessieve verpanding van activa en overmatig bezit van staatsobligaties, en (iii) aanneming en implementatie van de EU richtlijn voor herstel en afwikkeling van banken (RRD), inclusief volledige bail-in van aandeelhouders, achtergestelde crediteuren en senior crediteuren, zoals senior obligaties en ongedekte deposito's.

11. Update Financiële diensten dossiers

Document: n.v.t./nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Voortgangsrapportage Raadsonderhandelingen

Besluitvormingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid

Toelichting: Het Ierse voorzitterschap zal een overzicht geven van de voortgang van de verschillende dossiers die momenteel op het terrein van de financiële diensten worden onderhandeld. Met het politiek akkoord dat tijdens de Ecofin Raad van 5 maart jl. is bereikt over CRDIV en met de onderhandelingen over SSM in de afrondende fase, zal naar verwachting de focus komen te liggen op de richtlijn inzake herstel en afwikkeling van banken en beleggingsondernemingen (Recovery and Resolution Directive, RRD) en mogelijk de richtlijn inzake depositogarantiestelsels (DGS). Het is namelijk de bedoeling om over deze richtlijnen in juni 2013 overeenstemming in de Raad en met EP te bereiken. Andere dossiers waar het voorzitterschap naar verwachting op in zal gaan, zijn de herziening van de richtlijn marktmisbruik (MAD/MAR), de herziening van de richtlijn Markten voor financiële instrumenten (MiFID/MiFIR) en de richtlijn inzake woningkredietovereenkomsten (MCR).

De RRD is een richtlijn over crisismanagement bij banken en beleggingsinstellingen, deels vergelijkbaar met de Nederlandse Interventiewet. Het doel is de nationale autoriteiten van instrumenten te voorzien om de schade van een faillissement van een bank zoveel mogelijk te voorkomen, de nadelige effecten daarvan voor consument en belastingbetaler te ondervangen en daarbij het instrumentarium per land te harmoniseren. Het belangrijkste nieuwe instrument is het zogenoemde bail-in instrument. Dit houdt in dat – na de afboeking van het eigen vermogen – bepaalde crediteuren gedwongen kunnen worden om mee te betalen aan de afwikkeling door afschrijving van hun vordering, dan wel door conversie ervan in aandelen. Nederland is sterk voorstander van deze richtlijn, omdat daardoor de kosten van afwikkeling van banken pas in allerlaatste instantie voor rekening van de belastingbetaler komen (zie

voor de inzet het BNC-fiche¹). Nederland steunt daarom, mede met het oog op de vorming van een Single Resolution Mechanism (in het verlengde van het Single Supervisory Mechanism), de focus van het voorzitterschap op dit dossier.

De wijziging van de DGS-richtlijn is gericht op het versterken en verder harmoniseren van de verschillende depositogarantiestelsels, en is al sinds de zomer van 2011 in onderhandeling (zie voor de inzet het BNC fiche²).

12. Lange termijn financiering voor investeringen

Document: Green paper «Long-term financing of the European economy,» openbaar, http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2013/long-term-financing/docs/green-paper_en.pdf

Aard bespreking: eerste gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: Tijdens de informele Ecofin zal voor het eerst op politiek niveau gesproken worden over het onlangs, op 25 maart jl. verschenen groenboek. Het groenboek behandelt een breed spectrum aan maatregelen voor het door de Europese Commissie geconstateerde tekort aan lange termijn financiering, zoals de kalibratie van prudentieel beleid, de ontwikkeling van financieringsbronnen buiten de bancaire sector om, de rol van ontwikkelingsstandaarden. Nederland vindt het onderwerp van het groenboek relevant, omdat voldoende beschikbaarheid van lange termijn financiering van groot belang is voor de reële economie. Nederland is een voorstander om onnodige belemmeringen voor lange termijn financiering te slechten, maar zal er op letten dat prudentiële kaders geen schade wordt toegebracht door de voorgestelde maatregelen. Het parlement zal binnenkort door middel van een BNC Fiche uitgebreider geïnformeerd worden over de positie van de regering ten aanzien van het groenboek.

13. Voorbereiding IMF/Wereldbank voorjaarsvergadering en G20 vergadering voor ministers van financiën en centralebankpresidenten, 19-20 april 2013

Document: niet van toepassing

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: niet van toepassing

Toelichting: Van 19-20 april vindt de IMF en Wereldbank voorjaarsvergadering plaats in Washington DC. En marge vindt ook de G20 vergadering voor de ministers van financiën en centralebankpresidenten plaats. In de Ecofin Raad zal op hoofdlijnen de inzet van de Europese landen worden besproken. Tijdens de voorjaarsvergadering zal met name gesproken worden over de internationale economische situatie, de versterking van de surveillance van het IMF en de quota- en governancehervormingen van het Fonds, de strategische koers van de Wereldbank en de rol van de G20. De Nederlandse inzet is weergegeven in de geannoteerde agenda voor het AO IMF/Wereldbank van 10 april.

¹ Kamerstukken 22 112, nr. 1446.

² Kamerstukken 22 112, nr. 1055.